

Rådmannens kommentar

Tertialrapport 1-2011

Tertialrapportering er den formelle rapportering til formannskap og kommunestyre og kan brukes som grunnlag til å styre økonomien og virksomhetenes tjenesteyting i det løpende budsjettåret (2011).

Underskuddet fra 2008 er dekket opp i 2010 og vi la fram et regnskap med 1,6 mill i mindreforbruk. Vi påpekte dog at overskuddet hovedsakelig var et resultat fra momskompensasjon. Den kompensasjonen vil bli borte ifra 2014 og derfor er det viktig å kunne balansere budsjett og regnskap uten momskompensasjon. Skjønt likviditeten har forbedret seg, er den fremdeles veldig sårbar og det skal ikke mye økning til i budsjettene før vi trenger å spare inn på andre tjenester. Vi lever ikke romslig, heller nøktern innenfor stramme rammer.

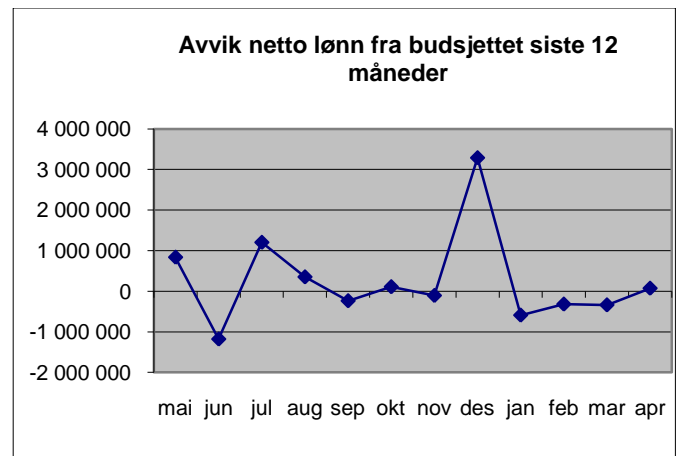
Vi ser at konsekvenser av et høyere sykefravær fort blir synliggjort som et merforbruk på netto lønn. Dette gjelder særlig for tjenester som trenger å leie inn vikarer fra første fraværsdag. (Skole, barnehage, PLO) I første tertial slet kommunen mye med fravær, og det har vært utslagsgivende på lønnsbudsjettet.

Vi har valgt å endre rapportoppsettet på de enkelte virksomheter for å forbedre leserens tilgjengelighet og dermed forståelse for tallene.

Økonomi

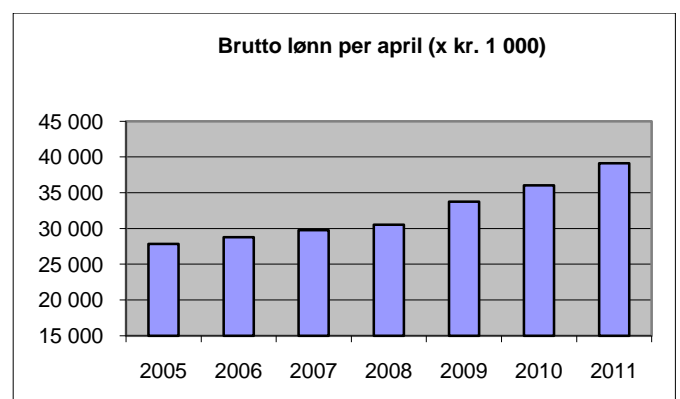
Brutto lønnsutgiftene hittil er på om lag kr 39 mill, noe som er en økning med 8,3 % sammenlignet med samme perioden fra i fjor. Sammenlignet med budsjettet er det vel ca. kr 2,2 mill over det vedtatte budsjettet for lønnposter. Vi bør korrigere med ca. 1,35 mill fra sykepengerefusjon og fødselspengerefusjon. Det reelle avvik på netto lønn er dermed ca. kr. 850 000,- Avviket er stort og det blir vanskelig å dekke opp i resten av budsjettåret. Rammeområdene PLO, Barnehager og Os skole har blitt rammet hardest av et uvanlig høyt sykefravær. Posten for vikarer sprekker allerede med hele kr. 900 000,- på 4 måneder. Teknisk

etat har også et stort overforbruk på netto lønn, men dette skyldes ekstra bemanning grunnet diverse prosjekter og omorganiseringer.

Grafen viser et avvik i 2010 og 2011 over de siste 12 måneder på netto lønn (inkl. sykepenge). Budsjettet er periodisert. Resultatet i desember 2010 kommer fra en stor, positiv føring på netto pensjonskostnader. Vi kan ikke regne med samme effekten i 2011, før vi har fått en avregning fra vår pensjonsforvalter. Administrasjonen mener at det er for risikabelt å regne med fordeler under pensjonskostnader, da det også kan slå ut negativt.

Vi ser en tydelig utvikling på lønnsutgifter. Spesielt etter 2008 er det mye økning på lønnspostene fra år til år. Innenfor brutto lønn er også vikarlønn og alle andre føringer tatt med, så eventuelle kostnader grunnet et høyt sykefravær blir tatt med i stolpene.

Lønn utgjør om lag 67-70 % av kommunens totale driftskostnader.

Brukere og tjenester

Os har fremdeles et høyt tjenestenivå. Skolen har for tiden mye behov for spesialpedagogikk, som legger mye press på driftsbudsjettene.

På Verjåtunet er alle plassene opptatt, uten at det er en venteliste.

På barnehagene er alle plasser opptatt med barn. Kulturaktiviteter har blitt utviklet bra de siste årene og åpningen på lørdager fungerer bra for svømmebassenget. Vi har kunnet vedlikeholde museer med bl.a. hjelp av tilskuddmidler fra staten, fylket og andre.

Vi har et spesielt høyt investeringsnivå i 2010 og 2011 og dette vil føre til et stort løft for hele kommunen. Da ser vi bl.a. på flerbrukshall, bofellesskap Sundmoen, rehabilitering skole og brannstasjon som store ressurskrevende prosjekter. Disse prosjektene sørger for mye aktivitet og behov blant ansatte på Teknisk avdeling. Vi forbereder en omorganisering for driftsenheten under Teknisk etat. Der vil det bli ansatt en driftsleder for vaktmesterkorpsen.

Samhandlingsreformen vil by på en del nye utfordringer, som vi ikke har full oversikt over pr. dags dato. Vi regner med at vi gjennom et tverrfaglig og interkommunalt samarbeid kan takle denne store utfordringen.

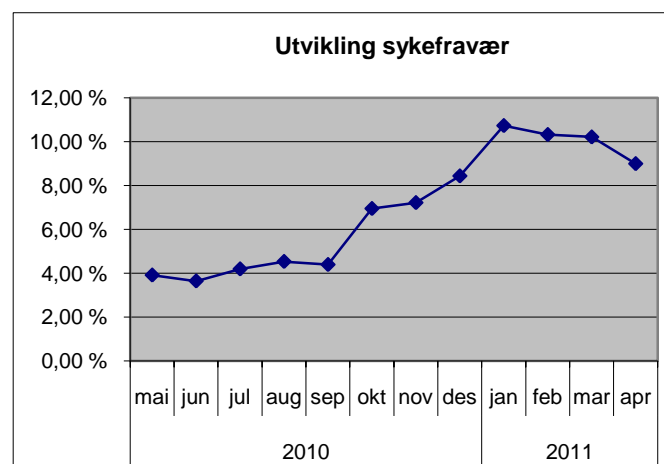
Organisering og Medarbeidere

Våre egne medarbeidere er et viktig bindeledd mellom våre innbyggere og deres tjenestebehov. Vi trenger motiverte, dyktige medarbeidere som sørger for å oppfylle de store kravene våre innbyggere stiller til oss. Ikke bestandig kan det bli etter alles ønsker, men vi kan se at vår organisasjon er innredet til å serve publikumet etter beste evne.

Dette vil sjølsagt ikke bety at det ikke er rom for utvikling og evaluering. Vi har opprettet en ny avdeling for kvalitetsstyring, som skal sørge for implementering av et nytt kvalitetssystem. Det systemet sikter på å gi ledelsen i kommunen et forbedret verktøy til evaluering og styring. Med gode analyser og klare mål bør vi kunne informere alle parter om vår tjenesteyting og behov for justeringer underveis.

Sykefravær

Sykefraværet var spesielt lavt til september 2010. Etter denne måneden har det vært en stigende trend, som nå har stabilisert seg rundt 10 %. Ved et så høyt fravær er det direkte merkbart i budsjettene våre. Det er registrert mye overforbruk på netto lønn, spesielt på vikarinneleie og engasjementer. Sykefravær bør analyseres nøye fra måned til måned sammen med virksomhetsledere for å holde det under kontroll. En del av fraværet er ikke arbeidsrelatert.

Grafen viser utviklingen på sykefravær i 12 måneder.

Konklusjoner/Utfordringer

Vi kan konkludere at vi kommer til å overskride budsjettet, når det ikke kan justeres med innsparinger på noen tjenester. Spesielt merforbruket på netto lønn legger press på budsjettene og det totale merforbruket er på kr. 850 000,- for første tertial. En del vil dog bli kompensert med bruk av fonds, sykepengerefusjoner eller andre inntekter. Administrasjonen anslår at det først og fremst er et realistisk avvik på Teknisk, Landbruk og Miljø som ikke kan fanges opp med merinntekter, eller andre innsparinger. Underskuddet anslås å være på ca. kr. 300 000,- En mener at det ikke er nødvendig med en formell budsjettjustering inntil det avklares noe nærmere i rapporteringen på 2. tertial om det avviket vil fortsette året ut. Kommunen har måttet føre mye kostnader pga et høyt sykefravær, og en mener vi bør avvente noe lenger til å kunne se om denne trenden kan bli påvirket til gunstigere nivåer.

Os kommune har høy lånegjeld, og det er påpekt mange ganger at det ligger en stor risiko ved eventuelle store renteøkninger. Det ser imidlertid ikke ut at renten vil gå opp ganske bratt og det anslås at budsjettet på finanskostnader er tilstrekkelig til å kunne betale alle avdrag og rente innenfor det budsjettet.

Administrasjonen bekymrer seg over gjentatte overskridelser på investeringsprosjekter. Rehabiliteringen på Os skole har blitt gjennomført med en budsjettoverskridelse på nært kr. 2 mill. sammenlignet med budsjettet på 6,3 mill. Det er opprettet en investeringsgruppe i tråd med et vedtatt investeringsreglement og denne gruppen skal analysere denne overskridelsen og den vil følgelig bli rapportert i kommunestyret. Vi ser at det er mye forbedringspotensial innenfor investeringsregnskapet. Det er ifølge administrasjonen høyst viktig at informasjon om avvik tidligst mulig blir registrert og rapportert, slik at rådmannen kan rapportere avvik til politikere på et tidlig tidspunkt. Budsjettkontroll på investeringsprosjekter har vist seg til å være for uforutsigbart til å kunne stole på og dette bør endres med noen enkle, gjennomførbare tiltak som administrasjonen har utarbeidet. Alle tillegg og fradrag bør umiddelbart, uten ugrunnet opphold registreres i et oversiktsark hvor alle godkjente leverandører vil bli satt opp med en forhåndsgodkjent betalingsplan gjennom prosjektperioden. Vårt prosjekt på flerbrukshallen er et eksempel på ryddig og nøktern gjennomføring og vi har lært mye av dette prosjektet.

